

რედაქცია

მელიამინოვის ქუჩაზე, ატრემ ჩაიგეტოვის სახლებში.

ხელის-მოწერა

რედაქციაში და სტ. მელიამინოვის სტამბაში. ქალაქს გარეშე მცხოვრებთათვის: ВЪ Тифлисѣ. ВЪ редакцію газеты „Дრობა“.

გაზეთის ფასი

წელიწადში 8 მან., ნახევარ წელიწადში — 4 მან. და 50 კაპ.; თვეში — 1 მან. ცალკე ნომერი — ერთი შუბრი.

განცხადება

მიიღება ქართულს, რუსულს, სომხურს და ფრანგულს ენებზე.

ეროვნული

განცხადების

ღიდი ასობით, ასობე — 1 კაპ., ასო-მთავრულით, სტრიქონზე — 8 კაპ., ციცეროთი, სტრიქ. — 5 კაპ. და პეტიტით — 4 კაპ.

თუ საჭიროება მოითხოვს, რედაქცია გაასწორებს და შეამოკლებს გამოგზავნილ სტატიებსა, დაუბეჭდელი სტატია ავტორს არ დაუბრუნდება.

დროება

გამოდის კვირაობით, ოთხშაბათობით და პარასკეობით

რედაქციაში (მელიამინოვის ქუჩაზე, ჩაიგეტოვის სახლებში) მიიღება ხელის-მოწერა ამ 1876 წლის

„დროებაზე“

ფასი მთელი წლისა — 8 მან. ნახევარი წლისა — 4 მან. და 50 კ. სამის თვისა — 2 მან. და 50 კ. ერთი თვისა — 1 მან. „ „ „

ქალაქს გარეშე მცხოვრებთა შემდეგის აღრესით უნდა დაიბარონ გაზეთი: ВЪ Тифлисѣ. ВЪ редакцію газеты „Дრობа.“

ახალი ხელის-მომწერლები ყველა ამ წლის ნომრებს თავიდაპვე მიიღებენ.

ჩვენს აგენტებს შარშანდელი ფულების დროზე გამოგზავნის თხოვნას ეუფემორებთ.

განცხადება

თფილისის ქალაქის რჩევა (უპრავა) საზოგადოებრივ აზრს, რომ, რადგანაც ქალაქის ხაზინაში დასაფასებელი ხარჯი (ოცენოჩნი სბორ) თავის დროზე არ შემოდის, ამის გამო შედგენილია სია ყველა იმ მცხოვრებთა მოწოდებისა, რომელთაც ეს გადასახადი ითვლება და გაგზავნილია უფ. თფილისის უფროს კოლეჯის მდიანსთან, რათა „ქალაქის ფსადების“ 131 მუხლის მეორეხე პუნქტის თანახმად მოიძიებინათ. ამ კანონის ძალით, დანიშნულს დროზე გადაუხდელი ქალაქის ხარჯი უნდა შეიხსოს იმ მოწოდების შემოსავლის მოკავებით, რომელსაც ეს ხარჯი აქვს; თუ ეს არ იქმნება, მაშინ მოქრავი მოწოდება უნდა გაიხსიდოს და თუ, ამ ხარჯის გადასახდელად, არც ეს იქმნება საკმარისი, მაშინ ის უკრავი მოწოდება გაიხსიდება, რომელსაც ქალაქის ხარჯი ითვლება, და გაიხსიდება იმ შემთხვევაში, როგორც კანონი აწვდის მათთვის საჭირო სასარგებლო მოსახლეობას.

ამასთანავე რჩევა წინათვე აღნიშნულს იმ პირთ, რომელთა მოწოდება უფრო მოკლებულია და უხდელი ხარჯი ითვლება, რომ, თუ ამ ხარჯის დროზე შემოსება არ იქმნება, იმათი სახელი ყველა ადგილობრივ გაზეთში იქმნება გამოცხადებული

რჩევის მწვერი ი. ფონდოვი

სამართლები

ახალი საზოგადოება

ჩვენ შევიტყეთ, რომ ზოგიერთ პირებს ამჟამად ჩვენს ქალაქში მოლაპარაკება აქვთ იმაზე, რომ ქვეყანაში ბუნების გამოყენებულთა საზოგადოება დაადგინონ.

როგორც თვით სახელიდან სჩანს, ამ საზოგადოების დანიშნულება ის იქნება, რომ ყოველის მხრით გამოიკვილოს ქვეყანის ბუნებითი სიმდიდრე: ქვეყანის მკენარეები, ცხოველები, მანქანობა და სხ.

თუ ამგვარი საზოგადოება, თითქმის ყველა მუხლის ქალაქებშია; თუ ამისთანა საზოგადოების დაარსება საქართველოში დაინახეს პეტერბურგში, მოსკოვში, კიევიში, ხარკოვში, შანში და სხვანაირად, რაღა თქმა უნდა, რომ ჩვენში, სადაც ბუნება ასე მდიდარია, მაგრამ ამ დროსვე ასე გამოუყვლეველი და გაუცნობელი, ჩვენში, ვამბობთ, ამისთანა საზოგადოების დაარსება დიდი ხანია საქართველოში იყო.

რამდენათაც შეგვიტყვია, ამ საქმის ისეთი პირები ჰქონდნენ ხელს, რომ ჩვენ იმედი გვაქვს საზოგადოებას მკვდარი ხასიათი არ მიეცემა, ისე როგორც ზოგიერთი სხვა ჩვენი საზოგადოებანი არიან. ეს ახალგაზდა, მცოდნე პირები ეცდებიან, იმედი გვაქვს, რომ თავიანთი საქმე პეტროსნათ ასრულონ და მოუტანონ ქვეყანას ის სარგებლობა, რაც იმათი შრომისაგან მოსალოდნელია.

ამ საზოგადოების შემწეობით ჩვენ დაენახეთ — თუ რამდენი სხვა და სხვა გვარი სიმდიდრე იმყოფება ჩვენი ქვეყნის მიწაზე და მიწაში. დავინახეთ, რომ, თუმცა ბუნებას უხვად, ორის ხელით მოუნიჭებია ჩვენთვის ყველაფერი, რასაც ადამიანი იმისაგან უნდა მოელოდეს, რითაც კაცს თავის ცხოვრების გაუმჯობესება და წარმატების გზაზე დადგომა შეუძლია, — მაგრამ ჩვენ კი, საუბედუროთ, ყველა ამით, დღემდე, ვერ გვისარგებლობია.

იქნება მაშინ, როცა ამას დავინახეთ, მაშინ მაინც გავანძროთ ხელი, მაშინ მაინც მივხვდებით, რომ, თუ ჩვენვე — პატრონებმა არ ვისარგებლებთ, არ გამოვიყენებთ ეს ჯერ კიდევ თითქმის ხელ-უხლებელი სიმდიდრე, — სხვანი დაეპატრონებიან, სხვანი, უფრო გამჭრიახნი და უფრო მომეტებული სიცოცხლის მექანიზმები დაიწყებენ ამით სარგებლობას.

ჩვენ კი რაღა მოგველის მაშინ!

ჩვენ, რომელნიც ჯერ-ჯერობით, უნდა გავტყდეთ ამაში, მხოლოდ ამ ჩვენი ქვეყნის ბუნებითი სიუხვითა და სიმდიდრით გვიდგია სული და ვამაყობთ! დღეგრძელობას ვინატრით ამ ჯერ დაუბადებელის საზოგადოებისათვის. მინატრით, რომ იმას, წმინდა მეცნიერების მხრის გარდა, პრაქტიკული, ცხოვრების საქმეებისთვის მიექციოს ყურადღება და ამ მხრით მოეცნოს ჩვენი მდიდარ-ღარიბი ქვეყნისთვის ქვეყნარბიტი სარგებლობა...

დღიური

ბასული წლის 20 ქრისტეშობის თვეს, პეტერბურგის ერთს საზოგადოებაში უფ. სრედინსკის უთქვამს რამდენიმე სიტყვა შესახებ ქვეყანის ტყეებისა. უფ. სრედინსკის ანგარიშით, ჩვენში ტყეს ოთხი მილიონი დესიატინა (თითქმის 8 მილ. დღიური) სიერცე უჭირავს. მაგრამ თანდათან, დღითი დღე ეს სიერცე მცირდება. რადგან ხალხი და უზოგადოდ სჭრის შენობისთვის, შემათ და აგრეთვე ცეცხლის წაკიდებისაგანაო. ამ ახალგაზდა მეცნიერის სიტყვით, ამგვარ ტყის აჭრასა და გაწყობას ძალიან ცუდი გავლენა აქვს ქვეყანის ჰავაზე და მიწა-წყლის ნოყიერებაზე, და შემდეგში კი, თუ რაჟე ღონის-ძიება არ იხმარეს, უარესს უნდა მოველოდეთ...

ჩვენ შევიტყეთ, რომ ერთს სიმბირის მანქანების კარგა მცოდნე პირს უფ. პანტელეევს — აქაური მთავრობისაგან ნებართვა მიუღია, რომ ქვეყანაში ოქროს მადანი მოძებნოს.

ძინაღამ ერთი უბედურება არ მოხდა ამ სამი დღის წინათ ჩვენს ქალაქში: ფიცრის შენობას, რომელიც ქარვასლის წინ ააშენეს ვიღაც მოსულეებმა და რომელშიაც სხვა და სხვა მხეცებსა და მფრინველებს აჩვენებენ მსურველთ, გაუჩნდა ცეცხლი, მაგრამ მალე მოასწრეს და გააქრეს.

შენი მტერი, მართლა ხეირიანი ცეცხლი რომ წაჰკიდებოდა და ღომაში რომ გამოვარდნილიყო, დაფთხობდა ჩვენი ქალაქის მშვიდობიან მცხოვრებლებსა. მართალია, ღომაში როგორღაც ჭოგრქანსა ჰგავს, მაგრამ რაც უნდა იყოს ჩვენი ქალაქის ბუნებრივ სილამაზეს შიშით მაინც ეყოფოდა, თუმცა ერთი იმის დანახვა.

ერთი ჩვენი ქუთაისელი კორესპონდენტი გვწერს, რომ, რადგანაც

მდგის ნავთ-სადგური 40 ვერსამდის გაყინულიაო, ქვეყანისკენ მომავალი ცეცხლის-გემები ვეღარ წამოვიდნენ და რადგანაც თფილისიდანაც რკინის გზაზედ საქონელს არ იღებენ (გარდა ბაგაქისა), ამის გამო მთელს ქუთაისში ლამპის ნავთი (ფოტოგენი) ისე გაწყდაო, რომ მისხალი აღარავის მოექცევაო. თუ ამ გარემოებამ ასე კიდევ ერთ კვირას გასტანაო, ქუთაისის ლამპები ჩაქრებიან და ქალაქის ქუჩებიც, უამისოთაც სუსტათ განაათებულები, სულ დაბნელდებიანო...

მაშეთი „ქვეყანა“ გეცნობებს, რომ ერთი ქალაქელი მდიდარი კაცი აქაური ლარიბი მცხოვრებლებისათვის 200 ოთხ-კუთხი საქუნის შეშის შეწერვას აპირებსო (?). მისი მხრით საეჭვოა ეს ამბავი: ერთი იმიტომ რომ „ქვეყანა“ გეცნობებს და მეორეც იმიტომ რომ ჩვენი ქალაქის მდიდრებისაგან ამისთანა საქმეებს არა ვართ შეჩვეულნი.

ამ კვირაში უფ. მქეთიმე ხელაძის სტამბიდან ორი პატარა ქართული წიგნი გამოვიდა: „ბაზარი“ (ლექსება) თქმული დ. ბიფიშვილისაგან და „შეშვილებს ყვავილი აუცრევიეთ“ — რუსულით გადმოკეთებული და გადმობეჭდილი „სასოფლო მაშეთიდან“.

მსების სოფლის ნაქალაქევიდამ გვწერენ, რომ ამას წინათ შიგ სოფლიდან მგელს ერთი ხუთი წლის ბავში მოუტაცნია და როცა გამოუდგნენ, მარტო პერანგი და ძელები ნახეს შეჭმული ყმაწვილისაო. მეორე დღეს მთელი სოფელი წავიდა თურმე მგლის სოროს საქმბუნელად. ნახეს სოროცა და შიგ ლეკვებიც. მაგრამ ამ დროს თვითონ მგელი მეორეთდაეცა და ცალიერებულს სოფელს და კანაღამ ერთი ყმაწვილი კიდევ არ მოიტაცაო.

უფრო დაწერილებითი ამბავი მივიღეთ იმ უბედური შემთხვევის თაობაზე, რომელიც ამას წინათ ბელაისის ქვანახშირის მადანზე მომხდარა: ამ თვის 4-ს ინჟინერი თავის სადგომში, სანთლის წინ, თურმე თოფის წამლის პატრონებს ამზადებდა ნახშირის ლადმისათვის. ერთობ ახლოს მიუშვირა თურმე პატრონი, რომელიც მანც უეცრად იფეთქა და საძაგლად გაუფუჭა ინჟინერს ხელები და თავპირიც დაუსახიჩრა. ცეცხლის ალი

ეცა იქ შორი-ახლო თოფის-წამალს, იმანაც იფეთქა, მთელი სახლი ძირს დაეშვა და ჭერიდამ ჩამოწოლილ ხეებმა ცალი ფეხი მოსტეხა. ინჟენერის მოსამსახურე გოგოს, ახალგაზრდა ქალს ცეცხლი მოეკიდა ტანის-მოსხეო და ძელიეს გააქრესო; ეს ქალიც ძალიან დამწვარიო და თვითონ ინჟენერის ცოლსაც ხელები გაფუჭებული აქვსო. შევლანი ამ ჟამად შუთისში ჩამოიყვანეს თურმე საეკიმოთ.

* *

წარსულს „დროების“ ზოგიერთს ნომერში აჩქარებისაგან გამოტოვილია სამოსამართლო პალატის გადაწყვეტილება, შესახებ იელიტე მიქელაძის საქმისა; ეს გადაწყვეტილება იმაში მდგომარეობს, რომ პალატამ დაამტკიცა შუთისის მლქის სასამართლოს განჩინება, ე. ი. დამნაშავეს 12 წლით სიბშირში, კატორგაში, გაგზავნა.

ამას გარდა, კორრექტურის შეცდომით, „სიბრძნე-სიცრუის წიგნი“ მოხსენებული იყო, როგორც დ. ზურაბიშვილის თხზულება. შევლანი იცის, რომ ეს წიგნი საბა სულხან მრბელიანის არის.

„დროების“ კორრექტორი

შობულეთის სამზღვრიდამ, იანვრის 2 ს

შობულეთსა და ჩვენ სოფლებს შორის დიდი ქურდობა არის გამართული; იქ ორი-სამი დღე არ გავა, რომ საქონლის პატრონი პოლიციას ცნობას არ აძლევდეს, ცხენი მომპარეს, ხარი თუ ძროხაო. პატრონი დაკარგულს საქონელს გამოუდგება კვალში, ჩასდევს ჩოლოქში; მივა თათრების ფოშტზედ, კვალს აჩვენებს და იქიდან მულაზიში ანუ ჩაუში გაატანს იზამს ანუ ბაშიბუზუქს; ხშირად ნახვენ ტყეში დაბმულს ცხენს, ხარს და ძროხას; იქიდან გაგზავნიან შობულეთს, კაიმაკამთან ზოქობას მიიტანს, გარდასცემს ყარს (მოსამართლეს) და რამოდენიმე ფულის გარდახდის შემდეგ, თავის საქონელს გამოიყვანს ჩოლოქზედ, გასასვლამდის კაცსაც გამოატანებენ.

შურდს კი არავენ არ ეძებს. საქონელი ისრე დაიკარგება პატრონი ვერაფერს გაიგებს.

ხშირად თათარი, რომელმაც იცის დაკარგული სად არის, ან თვითონ

მონაწილე არის, მიდის პატრონთან და ეტყვის:

— რას მომცემ, ქართველო, რომ გაყიდინო შენი საქონელი? ბამო-ართმევს ხუთს მანეთს ან მეტს და მოუყვანს იმისავე საქონელს. ეს მანეთად რომ ღირდეს, ორმოც-დაათ მანეთად მიჰყიდიან ასრე, რომ ნახევრის ფასად იყიდის პატრონი; შრომა და ხარჯი სხვა არის.

თუ მოინდომებს საქონლის პატრონი, შეიტყობს—ეინ მოჰპარა, ეტყვიან: ძიავ, ში მოიყენა გუშინდამ რომ დელიკონდი მოკლესო, ანუ ფირალებს (აბრაგებს) დაუსახლებს. მაგრამ კაცი ამ ქურდებს ხმას არა სცემს.

ჩვენი განაპირის კაცებიც ძალიან უწყობენ ხელს იმისთანა ხალხს: ათეინებენ ღამეს და ამით ესენიც სარგებლობენ. ძალიან კარგათ ეიცით—რომელმა მეზობელმა მოგვპარა, რომელმა მისცა თათარს, მაგრამ თვითონ კარგათ იცის ვერაფერს ვერ ეაწყენთ, თათარი არ გასცემს ვინც მისცა ნაქურდალი საქონელი,—რაც უნდა მისცე, და ამიტომ თამამად მოქმედებენ.

ზოგი დაკარგული საქონლის პატრონი მიდის ჩოლოქის პირის ფოჩტებზედ, ეხვეწება ესადნიკებ: — წაღან ანუ წუხელის აქნაი შენს ფოჩტებზედ გამოარონანს ჩემი ხარი, კვალი ენახე და ეგებ რამე შეიტყვე, მომეხმარეთ რამესო. მსადნიკები და აიხვედებენ: თუ გაღმა გაიყვანეს, იმაზედ ნუ სწუხარ, უთუოდ მოგინახავ, მეგობრები მყავს, მამალ-მლლი, ჩოლოლ-ოლლი, შოსხაპი-ოლლი და მქავანამე; იმათ არაფერი გადაემალება; შინ წადი, ყველაფერს შეგიტყობ, არ დაგიკარგაო. და მაშინ როდესაც ამას ელაპარაკება, თვითონ შემო-აღნიშნულ კაცებთან მონაწილე არის.

ეს ჩვენი ესადნიკები მონაწილეობას რომ არ იღებდნენ ამგვარ საქმეებში, ორი-სამი დღეც არ გავა, ავახაკებს დაიჭურდნენ და ნაქურდალი მონახებოდა...

ბ. ნ—შვილი

რუსეთი

რუსული გაზეთი „პერია“ ამბობს, რომ წარსული წლის განმავლობაში შემდეგი რუსეთისათვის შესანიშნავი საქმეები გადაწყდა, რომელთაც დიდი მნიშვნელობა ექნებოდა რუსეთის სახელმწიფოსათვის.

პირველად ია, რომ მიწა თან-და-თან მემამულეებიდან ეპარების ხელში გადადისო; ამ საქმეს, ამ გაზეთის აზრით, დიდი მნიშვნელობა ექნება რუსეთის ხალხის ეკონომიურს მდგომარეობაზეო.

* *

ხალხის განათლებისათვის შესანიშნავი ის მოხდაო, რომ უნდა შემოიღონ ელდებულის სწავლა, ე. ი. ყველამ სოფლებში უნდა ასწავლონ შეილებსო. თუმცა ამ საგანზე უწინაც იყო ლაპარაკი, მაგრამ წრეულს უფრო ნათლად და თამამად გამოითქვა აზრი ამის შესახებო.

* *

როგორც საზოგადოება აგრეთვე მმართველობაც დარწმუნდა, წარსული წლის განმავლობაში, რომ კლასიკურ გიმნაზიებში ისეთი მეტისმეტი მოთხოვნილება და სასტიკობა დიდს ნამყოფს ვერ მოიტანს, და ამისა გამო იმედიო, რომ ზოგიერთი შემსუბუქება მოხდეს ამ მხრითო. ამასთან უნივერსიტეტების კანონების გარდათვლიერება და მათში ზოგიერთი ცვლილების მოხდენა საქროდ დაუნახათ.

* *

„თურქისტანის უწყებებში“ იწერებოდა, რომ 11 ნოემბერს ღენერალ-მაიორს სკობოლევს შეატყობინეს, რომ ბატურ-ვალი ხანის ბრძანებით შეუქრებათ 20 ათასი კაცი კაჩაკ-ლები (качкаловы) და რუსის ჯარს დაცემას უპირებსო; ამასთან მათ გაუმარგებიათ საფრებით ქალაქი ბალიჩი; მაგრამ მეორე დილასვე ეს ქალაქი რუსის ჯარს აულია, ამასთან მტერი ძალიანი დაუმარცხებიათ და როგორც ამბობენ თითონ ხანიც მომკვდარა ამ ბრძოლაში.

* *

— ძალიანი!
— მაშ ის ყოფილა მიზეზი.
— შთუოდ ის იქნება?
— მერე რა ჯანაბა ეშველება?
— მ გის წამალი ძნელია!
— ძელი რამა იმითან გეახელი.
— არა, მაგას მე ვერაფერს მოვეხმარები. მაგის წამალი ისევე იმას ეცოდინება ვინც გიქვარს.
— ში მის ტყავს! იმან კი იცის მარა ვინ მიეკარება.—
— ნუ გეშინია, თამამად იყავი.
— შენი ნუგეში ნუ მომიშალოს ღმერთმა! მს ყველაყი კაი, მარა ამ მუცელს რა ეშველება.
— ჰმ! მუცელია თავი და ბოლო.
— ში შენს ტერს, აბა რაღა მეშველება?
— ის გეშველება, რომ ლაზარეთში უნდა დაწვე.

მართი მღერის გაზეთი იწერება, რომ აგერ ოთხი დღე მიქელაძის საქმეში მდგომარეობა დიდი თოვლისაგან შეკრული არისო.

უსხო კვეყნები

საზრანგეთი. ამას წინეთ ბექედის კანონი გამოვიდა საფრანგეთში, რომელიც საზღვრავს დროებითი გამოცემების მოვალეობას და უფლებას. ისუსტიციის მინისტრმა ეს კანონი დაურთო პროკურორებს და მასთან გაუგზავნიათ ცირკულიარი, სადაც თითონ ამ კანონს უხსნიდათ შათ. მოგვეყვს ზოგიერთი ადგილები ამ ცირკულიარადგან.

— „მართველობის გაზეთმა“ (journal officiel) მს იანვრს გამოაცხადა კანონი, რომლის ძალით უნდა დაისაჯოს ყოველივე დამნაშავე, რომელიც დროებითი გამოცემით თუ სხვა რაიმე დაბეჭდილის საშუალებით მოიქმედს კანონის წინააღმდეგ საქმეს. მქვენ კიდევაც იცით რა აზრით დაწესდა ეს კანონი და რა ნიერ უსაჭიროებს მოთხოვნილებას აკმაყოფილებს. ჩემი მინისტრად დანიშნისა თანავე მე თქვენა გკითხვით თქვენი აზრი დაფიცებულ მსაჯულებზედ, რომელიც ხელში იყო როგორც საზოგადო სისხლის სამართლის საქმეში, ისე ბექედის საშუალებით დანაშაულობა. მქვენ შემატყობით, რომ თუმცა სისხლის სიპართლის საქმეებში მათ გამოიჩინეს დიდი სიმაგრე და მართლ მსაჯულობა, მაგრამ ბექედის შესახებ ყოველთვის არ მოქცეულან თავის დანიშნულების შესაფერად; განსაკუთრებით იმ შემთხვევაში, როდესაც მათ გასარჩევათ იყო ხალხის წარმომადგენლების შეურაცხყოფის მიმცემნი. ან მათ ვერ გაიგებს ხოლმე ამ შეურაცხყოფის სიმძიმე და ან სხვა პოლიტიკური აზრით ხელმძღვანელობდნენ, რომ ხშირად ამართლებდნენ არას გზით არ გასამართლებელ მოსამსახურე პირთა შეურაცხყოფას. ამ აზრის სიჭეშმარიტე შრავალი ცალკე მოხსენებით დამიმტკიცეთ ხოლმე თქვენ.—

— აჰ! მაგას ნუ მიჩივი ჩემო ხელმწიფე!
— რატომ ვითომ?
— რატომ რა, ფეხზე მდგომი კაცი ლაზარეთში წამოიპლაკევიო, ასე აბდალი რაეა მნახე.
— შენ თვითონ არამბობ ავით ვარო? იქ წამალს დაგალევიებენ.
— შიცი შე დალოცვილო იქაური წამალიც რა ღარია. მრთჯერ გამოამწყვრიეს მზურგეთის ლაზარეთში და სულ ძმართ გახვეტქეს... აბა ჩემო ხელმწიფე, მეტი არა ფელი მეშველება?
— მეტი არა ფერი.
— მაშ მშვიდობით ბატონო! ახლა ის მეორე მკურნალი რას მეტყვის ვინ იცის! (გაღის).

ბ. შალადილეო.

ფელტონი

სცენა

(მურული გაღებს კარს და შემოიჭრატინებს დოკტორის ოთახში და შემდეგ შობოლის).

— აქა ბრძანდები ბატონო კურნალო?
— შინა ხარ შენ ჩემო ძმავო?
— მე გახლავარ შხაკურადქ!
— რაზე მოსულხარ?
— რაზე და სამკურნალოზე გეახელით. ასე მითხრეს აქ მკურნალი დგასო.
— მერე რა გინდა? გტყვი რამე?.. აბა ენა მაჩინე!
— მნას რა უჭირს ბატონო! მნაკარგათ გახლავს.
— მაშ რა გინდა?

— მე აგერ ამაზე მოგახსენებდი. (აჩვენებს მუცელზე ხელს).
— მანდ რა დაგემართა.
— შენ ტერსა და აეს იმისანა დემართა რომ მე დამემართა! რალაც შამომამართინდება, ბატონო, აქიდან და გულ-ბოყვამდი დაფრაკურობს.
— ალბათ გიჭამია რამე?
— ში დედაე, მაგას რაზე ჩივი, ეჭამდი აბარა, შიმშილით კი არ მოვიკლავდი თავს. ცოცხალია კაცმა თუ საჭმელი არ ჭამა რა მოარჩინს... მს კიდე არაფელი, შენი ჭირიმე, მარა, ე გული რომ მექაეება რა მიზეზია?
— ბული მექაეება?
— ღიახ იმაზე მოგახსენე.
— შეყვარებული ხომ არა ხარ?
— რაეა ბატონო სიყვარულმა გულის ქაეილი იცის?

როდესაც კი შემატყობებდით ხოლმე რომელიმე გაზეთის სტატიას, სადაც ნაციონალური კრების დებუტატის, რესპუბლიკის პრეზიდენტის, ან სხვა რომელიმე მართებლობის წარმომადგენელი პირის შეუტრიახეობა იყო, მე ყოველთვის მეტად ვსწუხდები, რომ კანონი რეგულაციად არ იყო ერთგული; ამ მიზეზით უნდა დარჩენილიყვნენ დაუსჯელად ის პირნი, რომელნიც ყოველ დღე თაყვის უშეგროს სიტყვით დაწერილი სტატიებით, მთელ საფრანგეთის მწიკრს უხდენდნენ სახელს; სერიდენ და ამდებლებდნენ საზოგადოების წინ ყოველ პატიოსან კაცს.

არც მართებლობას და არც ნაციონალურ კრებას არ უფიქრია, რომ იმ დროს როდესაც საერთო არჩევანი მზადდება, მაშინ მოსამსახურე პირნი მივანებოთ დაუფარველად, პარტიების შეურაცხყოფას, სასაცილოდ გამოტანას და ცილის წამებას. მათ დაინახეს საჭიროდ კანონიერი სასჯელი განეწყესებათ ამ ნაირი დამნაშავეთათვის, რომ მითი შეეკავებოდათ ის უწყისობანი, რომელნიც მოსალოდნელი იყო მწიკრის მხრით, საერთო ამოჩვევის დროს; ამასთან ყოველივე ღონისძიება იხმარეს, რომ ამით როგორმე არ შემცირებულყოფს მწიკრის თაყვის-უფლები. ჩვენ გულითა ერთ მონდომილი და უპირველესი სურვილი ის არის ჩვენი, რომ ეს მწიკრის თაყვისუფლება მტკიცედ და შეუწყველად შევინახოთ, განსაკუთრებით ამ საერთო არჩევანის დროს.

ეს არის უმთავრესი საფუძველი, რომელმანც გვაძლულა ამ ახალი კანონის გამოცემა.

ღანარჩენი ნაწილი ცირკულიარისა, არის თითონ ამ კანონის განმარტება და ახსნა, თითოეული მუხლის საკუთრად და ცალ ცალკე.

— ტელეგრაფი გეტყობივთ, რომ საფრანგეთში ყველა მეტად კმაყოფილი არის სენატორების არჩევანის. უმეტესი ნაწილი ეხლანდელი კონსტიტუციის მომხრეები არიან ამოჩვეული და მის ხელ-ახლად შეცვლაზედ არას გზით არ დათანხმდებიან.

ერთ თაყის უმთავრეს სტატიამ „Times“ არჩევს ეხლანდელი საფრანგეთის და ბერმანის მდგომარეობას; ამ განხილვიდგან ის აზრი გამოკავს, რომ ეხლანდელ მდგომარეობაში ბერმანიას დარჩენა არას გზით არ შეუძლია, და ეს უსაზომო სამხედრო ხარჯი სრულდებით დაამხობს მის ფინანსიურ მდგომარეობას.

ოსმალეთი. ოცდა ერთი იანვრიდან მოვიდა ამბავი, რომ მეორე დღეს ხენთქარს გამოუცხადებენ სამი უმთავრესი სახელმწიფოს წარმომადგენელი იმ ნოტის შინაარსს, რომელიც პესტრიის კაბინეტმა გამოიმუშავა და რომლის თანხმად დიდ სახელმწიფოებს სურთ, რომ რეფორმა მოხდეს ოსმალეთში. ამის შემდეგ დანარჩენი სახელმწიფოების წარმომადგენელი განუცხადებენ ხენ-

თქარს, რომ ეს პროექტი არ ეწინააღმდეგება პირიქის ტრაქტატს. ხენთქარმა წინეთაც გამოაცხადა თანხმობა ამ პროექტის განხილვაზედ და უთქველია, რომ ეხლა სულ არ იტყვის უარს. ბერცოგოვანაში მის მოქმედებას კი არაფერში ეტყობა ომანობის გათავების სურვილი; ეხლა კიდევ ხელ-ახალი ბრძანება გამოუცხადა მართებლობას, რომ კიდევ გამოაწვიონ ჯარი და რაც შეიძლება მალე გაგზავნონ ომის ველზე. არც აჯანყებულებს ეტყობა დამშვიდების სურვილი.

სახალხო სასწავლებლებზე

III

მის ხელში უნდა იყოს სახალხო სკოლები, ვინ უნდა უგდოს იმას ყური, ვის უნდა ჰქონდეს ზედამხედველობა ამ საქმეში? აი კითხვები, რომელნიც გაუფიქრებია ხოლმე თავში ყველას, ვინც კი სახალხო სასწავლებლებზე ფიქრობს.

ეს ხალხის აღზრდა და სახალხო სკოლების დაწესება—ვინ უნდა იფიქროს? ამ კითხვას დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა და კიდევაც აქვს სახალხო სკოლების მდგომარეობაზე, მათ მიმართულობაზე. ზოგნი ამბობენ და ამტკიცებენ, რომ ეს საქმე მარტო მართებლობამ უნდა იკისროს; ზოგნი—რომ მარტო კერძო-პირებმა და თავისუფლათ შედგენილ საზოგადოებამ; ზოგნი—შუათანა გზას ირჩევენ; ზოგნი კი ამბობენ, რომ ეს ხოლოდ სასულიერო წოდების საქმეა.

პირველნი, რომელნიც ამ საქმეში ხელმძღვანელობას მართებლობას აძლევენ, აი რა საბუთები მოჰყავთ თავის აზრის დასაცეველად. რადგან ეს მართებლობა სახელმწიფოს მიმართავე ძალა არის, რადგანც ის თავის გონების დაგვრათ მიმართავს, ახლებს ხალხის ცხოვრებას, ახლებს მის ცხოვრების ფორმას, შეაქვს ახალი ელემენტები და რადგანაც ამის ასასრულებლათ მართებლობა საჭიროებს გონიერს და თანაგრძობელ ამასრულებლებში, ამიტომაც მარტო იმან უნდა იზრუნოს ხალხის აღზრდაზე, მარტო იმან ურდა დააყენოს ხალხის განათლება იმ გზაზე, რომელზედაც იმას სსურს. რომელიც იმისთვის უფრო უმჯობეია; და თითონ ხალხიც ისე უნდა იყოს მომზადებული, რომ იგრძნოს სიკარგე მართებლობის დაწყობილებისა, სიხარულით დაადგეს იმ გზას, რომელსაც მას მართებლობა უჩვენებს და თითონ მოეხმაროს მართებლობის დაწყობილების ასრულებაში. სხვას სუყველაფერს, რაც კი მართებლობის აზრის და მიმართულების წინააღმდეგია, ხალხმა ყური არ უნდა ათხოვოს და ეცადოს ამ წინააღმდეგობის გასრესას, გაწყვეტას, ამიტომაც, იძახიან ამ აზრების დამ-

ცველები რომ, მარტო მართებლობას აქვს ნება სუყველა სასწავლებლების ზედამხედველობისა, მარტო იმას შეუძლიან სასწავლებლის პროგრამის გამოკვეცვა, შეკლაზე კონტროლის დაწესება და ყურადღება, რომ სწავლა პროგრამისა დაგვრათ მიიღოს არც არაფერი ჩაუმატონ და არც დააკლონ. ჩვენ არავის უშლით სასწავლებლის განხსნას, იძახიან ისინი, ხოლოდ კი დაგვიმტკიცონ ამ საქმისთვის საჭიროა ცოდნა და საიმედობა (благонадежности), თუ არა; და ყველას რომ მიეცეთ ნება ყავილების სწავლისა—ერიპა!... სად წავილა საქმე... სხვა და სხვა აზრის კაცები და ბალები მიჰყვებიან ხალხის სწავლასო. ზოგი, მაგალითად, ეტყვის პატივი ეცი, ეთქვას, კომბოსტოსაო, ზოგნი ლობიოსა, ზოგნი ქარხალსაო. აბა რა ხეირი იქნება ამისთანა სწავლაში? ამიტომაც, ათავებენ ისინი, ერთობა გონებითი და მეტადრე ზნეობითი აღზრდის პროგრამისა უსათუოთ საჭიროა.

მეორე მხარე უპასუხებს: სრულიად არ გვესმის თქვენი გასჯა. რა გსურთ, რას მოვლით სახალხო სასწავლებლებისაგან? რასაკვირველია ქვემარტების ცნობას, მარტო მის გაერცვლებას; ჩვენც გეთანხმებით მაგაში, მაშასადამე სუყველა სხვა მიზანი, რაც კი უნდა ერქვას სახელად, არ უნდა შემოეჩხიროს ამ საქმეში; სხვას ყველას, ქვემარტობის გარდა, აქ ალაგი არა აქვს. ახლა მიუბრუნდებით თქვენს აზრებს და გკითხავთ: რად ახნელებთ ამ სწავლის მიზანს და რად აკონკვებთ სხვა და სხვა ნაჭრებს? თქვენ იძახით, რომ ჩვენი აზრების ასრულებას ეხლანდელი საზოგადო ცხოვრების საჭიროება მოითხოვსო! რატომ არ ამბობთ, რომ თქვენი აზრების აღსრულებას მხოლოდ ნამდვილი, და არა ეხლანდელი, როგორც თქვენ ამბობთ, კაცობრიული საზოგადო ცხოვრება მოითხოვს. სად წავა, რომ ყოველ ისტორიულ მომენტში საზოგადოებამ სახალხო სასწავლებლის მიმართულება სულ სხვა და სხვა მოითხოვოს.

მაშ რაღათ ხლართამთ, ახნელებთ ამ საქმის მიზანს? კიდევ თქვენი სიტყვები: უსათუოთ საჭიროა, რომ ხალხის ასაღზრდელათ ერთი აზრის კაცნი ამოიჩიოსო, რომელნიც ერთსა და იმავე აზრს ჩააგონებდნენ მოსწავლეებს და ამიტომაც უთუოთ საჭიროა, რომ სუყველგან ერთი და იგივე პროგრამა იყოს. არის ეს საჭიროა, ქვემარტებისთვის? არა გგონია. ხომ გავიგონათ, რომ საცა უფრო სხვა და სხვა ნაირი აზრები ბრუნავენ, იქ უფრო ყველა-

ზე უკეთ გამოიკვეცა ხოლმე ქვემარტება. მაგალითად, ეს უნდა იქნებოდა სასწავლებლის მეტად მთავარი და საფრანგეთის და ყურნალებით, თავისი კლუბებით, მიტინგებით, სახალხო კრებებით და სხვა და სხვა ნაირი მიმართულების სკოლებით. მართობა კი მართავს ქვემარტებას, მუსრავს ტალანტს, ცოდნას, სწავლას; მაგალითს წარმოგიდგინს იგივე ქვემარტა შუა საუკუნოებში თავის ინკვიზიციით, ასი-ათასი საპრობილებით, თავის გარყენილი „პირველი ღამის უფლებით“ (jus primae noctis). რას ჰკარგავენ ინგლისი, ამერიკა, შვეიცარია, რომ ხალხის სწავლის საქმეში, როგორათაც სხვა ყველაფერში, დიდ თავისუფლებას აძლევენ თავის მოქალაქეებს? და აბა რაც დაჰკარგა ქვემარტობამ და ქვეყნიერებამ შუა საუკუნოების განმავლობაში, ის ამოიკითხეთ პირველ პატიოსნათ შედგენილ ისტორიიდგან. აი, როგორც ხელამთ, ამ საქმეში ქვემარტება არას ჰკარგავს და თუ თქვენი მიზანიც ამ ქვემარტების სამსახურია, უნდა დაგვეთანხმობთ და თუ არა—მაშინ თქვენ იცით, რაც გინდა ქენით.

და, ეთქვას, ყველაში დაგეთანხმეთ აგრძელებენ ამ მიმართულების დამცველები; რომ რასაც თქვენ ამბობთ მართალია, ნამდვილათ კარგი რჩევია. მართებლობის მნიშვნელობას ამ საქმეში ჩვენც ვაფასებთ; მაგრამ როგორ ასრულებთ თქვენს წადილს, როგორ ჩაუდებთ მთელ ხალხს თავში ერთფერ აზრებს, სად არის შეძლება ამ მიზნის ასრულებისათვის, სად არიან ამსრულებელი? იცოდეთ, რომ თუ თითონ საზოგადოება, ან მისი მხნე ნაწილი არ თანაუგრძობს თქვენ დაწყობილებას, თუ თითონ ხალხს, ახალგაზრდობის პატრონს, არ მოსწონს თქვენი დაწყობილება, თუ არა ნახავს თავის სარგებლობას, თუ ეს არა იქნება რა—იცოდეთ, რომ თქვენი დაწყობილებაც და მხნეობაც ფუჭათ ჩაივლის. მაშ თაყი მიანებთ თითონ ხალხს, ისე წაიყვანოს ეს საქმე, როგორც თითონ უნდა, როგორც იმას უჯობს, უმგზავსოთ ნუ შევეჩრებით ისტორიაში; სრულიათ მივანებოთ მას თაყი, მიიმდინაროს მან, როგორც მოითხოვს ბუნების კანონი, თუ თაყის მიწებება არ გვინდა, ვეცადოთ გაეიგოთ მისი კანონი და მაშინ შევეჩხიროთ. და რა ზნეობითი ნება გაქვთ, რომ დედ-მამას უშლით თაყიანთ შეილების ისე აღზრდას, როგორც თითონ უნდათ, როგორც თითონ მოსწონთ? იცით, რომ თქვენი შეჩხარებით ამ საქმეში თქვენ თითონ არლევით იმ „წმინდა კავშირს“, რომელიც, თქვენის აზრით, დედ-მამასა და შეილებს შუა არის. ასე ლაპარაკობენ ამ ორი მიმართულების მომხრენი და მათში რომელიც უფრო მართალია, ეს მკითხველმა გადასჭრას.

ბ. ბ.

3 ტერბუზლი, 23 დეკემბერს.

განცხადებანი

ლექსნი

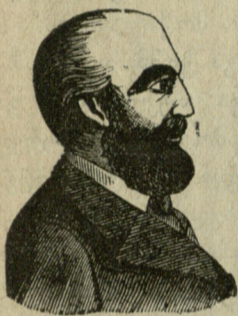
თქმულნი

მინარათაშვილისაგან

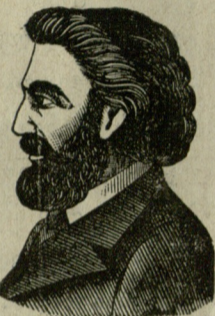
გამოვიდა და ისყიდება—თულისში შემდეგ წიგნების მალაზინებში: გერმანულად—ზოლოფინის პროსპექტზე, ვართანოვის და კალანდაძის და კ. — მიხაილოვის (ტუკის) ხილზე და ივანოვის ბიბლიოთეკაში.

ფასი ყველგან ერთი აბაზი

3-1

ათასი პირი, ქალი და კაცი თავისი მშვენიერის თვის ქონებით ვალდებულნი მხოლოდ სამზღვარ გარეთ ვაჭრობაში შემოტანილ ისრეთ წოდებულ მენარკოპიტოს მინო-გლიტარინის კომპლქსს, რომელსაც თმა ამოჰყავს. ეს კომპლქსი უცდია ზევრს გამოჩენილ ექიმობის მცოდნეს და რეკომენდაციის წიგნი აქვს

ქიმიის პროფესორისა ლანდგერხტან დანიშნულისა, ვენაში, უ. ძლე-ჩინსკისა და ნებართვა აქვს მოსკოვის საექიმო მთავრობისა; საკვირველი და წარჩინებული წარმატება ჰქონდა და უკანასკნელ დროს მოსკოვის საექიმო მთავრობამ განიხილა და ჰპოვა კარგი თვისება ამისი.

წესიერათ იმის ხმარებაზე მომატებული მოსვლეპილი თავიც კი მალე თმით იმოსება. საკვირველათ თავის კეფას უმაგრებს, სრულებით კანის ყოველ გვარ ქერქებს აშორებს, თმას ამაგრებს, მცირე ხანში ბუნებით სიბრწყინვალეს აძლევს და მეტის-მეტ მშვენიერის სუნით, რომელიც იმისი ძვირფასი კუთვნილებაა, რასაკვირველია, პირველის ტურფა ტუალეტის დამამშვენებელია.

შველა ეს თვისებანი ჩემის ნაწარმოებისა მძლევს სრულს სიმართლეს იმედი ვიქონიო, რომ რუსეთში ძალიან გასავალი ექნება უპატივცემულესის პუბლიკის სასარგებლოდ.

ფასი ბანკისა 2 მანეთი

შოველ ბანკთან არის დარიგება—თუ როგორ უნდა იხმარონ ეს პომადა

პომადა

„PASTA EUGENIE“

ამ პომადის გამამგონს აქვს პაცივი განუცხადოს საზოგადოებას, Pasta Eugenie ისყიდება თულისში ლანკოს მუზიკალურ მალაზინაში. სასახლის ქუჩაზე, არწრუნის ქარვასლაში. ვლადიკავკაზში — სეგალთან და სტამბროლოში ტურინ-

ჩენკოსთან, საღვთისყიდება სხვა აქ მოყვანილი ნივთებიცა. ეს პომადა „Pasta“ იმითია შესანიშნავი, რომ ცოტახანს ხმარების შემდეგ, ლაქები, ჭარბული, ქერქეში და სრცხიან სახეზე მოდებული სიმავე სრულიად იკარგება და მსწრაფ-

ლადაც. პირის სახე იწმინდება და ახალგაზდა ადამიანის სიცხოველ ეძლევა. შევლაზე უფრო ეს პომადა იმითიენ არის საჭირო, ვინც სუფთა და თეთრი პირსახე ჰსურთ, რომ ჰქონდეთ. მყიდველნი უნდა იხსიან, რომ არის ვენის ქიმიის პროფესორი ძლეჩინსკი და მოსკოვის საექიმო მთავრობის მოწმობა.

ფასი ერთი ბანკის 1 მან. და 60 კაპ.

ბანკთან არის დარიგება—თუ როგორ უნდა იხმარებოდეს. შოველ პომადის ბანკს, როგორც თმისთვის აგრეთვე „Pasta“ აქვს თავის დ.ლი, ატურს სურათით და გამამგონის ხელის

საც ხორცის კანის ავთ მყოფობა არა აქვს, მაგრამ ჰსურს, რომ წმინდს ხელი

მა პომადა ისეა შედგენილი, რომ იმას ხმარების შემდეგ, ხელის კანი განსაკვირველად რბილდება, თეთრდება და მხოლოდ ღრმა მოხუცებულებში ჰკარგავს ამ თვისებებს.

ერთი ბანკის ფასი 1 მან. და 30 კაპ.

თმის საღებავი—ათი მინუტის განმავლობაში ღებავს და ექვს კვირას სძლევს. ფასი სამი მანეთი.

ტოქანის ბალზამი—საშუალება მახოლისათვის. ფასი 60 კაპ.

54-3

LA VELOUTINE

(ველუტინი)

ერთნაირი ბრინჯის პუდრი (უმარილი), ბისმუტით გაკეთებული.

იეთი ზედმოქმედება აქვს ადამიანის ხორცის კანზე, რომ ალბობს და ახალგაზდა ადამიანის კანს დამსგავსებს.

ძანს ეკერება და არა სჩანს.

შ. ძ ა ი — გ ა მ რ მ გ რ ა ნ ი .

pommade satin

(ატლასის პომადა)

ხელების კანის რბილად შესანახებად, ზამთარში არ დაუკლება ხელის კანი, ვინც ამ პომადას ხმარობს.

9, Rue de la Paix, Paris

156-6

„დროის“ უოჩა

— ძ — ს, ი. მ. — ს. ჩვენი ბრალი არ არის, რომ თქვენ ვაზეთის მიღება დავივიანდით. სურამს ქედს, შოთი. თვისლისის რკინის გზის გამგეობას, ბუნებას — რასაც გერჩიოთ, დაბრალეთ და ჩვენ კინუ.

— ა, ს — ს, მ. თ — ს. თქვენთ ისაც შემოსხენებული პასუხია: ერთი კვირა არის, რაც ვაზეთის ყველა გამოსული № 12 ერთად გამოვიგზავნეთ. ახლა, უპველია, მიღებული გექნებათ.

— კ — ს, დ. დ რედაქციამ გადაწყვიტა, რომ იმ საგანზე, რომელსაც თქვენი სტატია შეეხება, ჯერ-ჯერობით არაფერი არ ითქვას. ამისთვის შესაწყურებელი მიზნები გვაქვს ..

— იმასვე და იქვე. იმ გარემოების წყალობით, რომელსაც „რედაქციისგან“ დამოუკიდებელ გარემოებას* ეძახიან, თქვენი საახალწლო მილოცვა ვერ დაიბეჭდა ვაზეთში.

— ს — ს, ვ. ს — ს. ვისაც პილპილი არ უჭაია, პირი არ აეწვის.

კ — ს, გ — კ — ს. თქვენი „ქვეყნის თიგული“, ჩვენის ჰაზრით, თიგული ვერ არის. იქნება ცოტა რამ ისტორიული მნიშვნელობა ჰქონდეს იმ საგნის ისტორიისთვის, რომელსაც შეეხება; მაგრამ ისე ცოტა, რომ ვაზეთში ბევრი ადგილის დათმობა არ შეგვიძლია.

რბ. ვზა.	დილა.	საღამ.	II კ.	III კ.	ცეცხლის გვერები	ფოშა	ბიჩა	მან. კაპ	მაზანდა	მან. კაპ
თფილისი .	9 36	4 54			ა) შოთილამ:	ა) თფილისი დამ:	პეტერბურგი, 21 იანვ.		თფილისი, 24 იანვ.	
მცხეთა . . .			68	38	მდესისკენ — ხუთშაბ. შუადღებზე	სამზღვარ გარეთ, მუთათასს, რუსეთს	მრთი მანეთი ღირს:		პური შორაგალის ფთ.	90
ბორი . . .	12 21	8 41	2 40	1 23	სტამბოლს — კვირაობით დილას.	— ყოველ დღე კვირას გარდა. ზუგდ.	ლონდონში 32 პენსი.	84	ჭერი ფუთი	55
ხაშური . . .	2	11 10	3 92	2 18	ბ) სოხუმშილამ:	ოთხშ., მსურგეთს — პარასკ და	პარიჟში 334 სანტიმი.	89	ბამბა მრევისა, ფუთი .	5 40
ბეჟათუბანი			4 42	2 46	შოთს — ოთხშაბათს, დილით.	ორშაბ. ბაქოს — ორშ. სამშაუ. და	მსკონტი(სარგებლისფასი)	5	— ამერიკისა, ფუთი . .	6 30
ჭერილა . . .			5 81	3 23	მდესას — ოთხშაბათს, შუადღებზე.	შაბ. ძახეთს — სამშ. და შაბ.	ბანკის ბილეთი 5%	100 25	ბაჰენტილი ბამბა ფთ.	8
მუთათისი . .	8 23		6 75	3 75	შოთილამ: I II III	ბ) მუთათისი დამ:	მოგებიანი(პირველისესხი)	226	მატული თუშური ფთ.	7 50
სამტრედია . .			7 73	4 29	სოხუმამდი . 4 „ 3 „ 1 „	თფილისისა და შოთისაკენ — ყო-	მოგებიანი (მეორე სესხი)	217 75	— თრაქაპისა ფთ. . .	7 50
ახ.-სენაკი . .			8 57	4 76	ჭერამდი . 20 50 15 50 5 „	ველ დღე, კვირას გარდა. მსურ-	ბირაოს ფურცლები:		პბრეშუმი ნუბური გრ.	2 60
შოთი	11 44		9 75	5 42	ტავანოვ. 34 „ 27 „ 8 60	გეთს — ორშ. და პარასკ. ზუგდის	თფილ. სააზნ. ბანკისა.	94	ჭონი, ფუთი	4
შოთი	8 40				მდესამდი. 38 „ 30 „ 9 60	— ოთხშაბ.	ხერსონის ბანკის (5 1/2)	88	ჭონის სანთელი ფუთი.	5 60
ახ.-სენაკი . .			1 18	66	ტელეგრაფი	გ) ბორი დამ.	მოსკოვის (5%).	86 75	სტერინის სანთელი, ფ.	10 20
სამტრედია . .			2 6	1 14	მ. ცი სიტყვა თფილისილამ:	შოველგან ყოველ დღე, კვირას	აკციები:		ხორცი ძროხისა, ლიტ.	55
მუთათისი . .	11 51		3 4	1 69	მუთათისს, შოთს	გარდა.	მდესის საფაქრო ბანკის	172	— ცხვისა, ლიტრა . . .	65
ჭერილა . . .			3 98	2 21	ბორს, დუშეთს, სიღნაბს	დ) შოთი დამ:	შოთი-თფილ. რკინ. გზის	139 50	სპირტი, ვედრო	6 60
ბეჟათუბანი		ლაშე	5 33	2 96	როსტოვს მდესას მოსკოვს	შოველგან ყოველ დღე, კვი-	შავიზღვის ცეცხ. გემების	560	— შაკრი, ბროც. ფუთი .	7 80
ხაშური . . .	5 41	1 6	5 84	3 24	პეტერბურგს, პარშავას . . .	რას გარდა.	ბაქავის და მერკურის . .	168	— ფხვნილი ფუთი . . .	6 40
ბორი	7 23	3 6	7 36	4 9	მსვალეთში, შვეიცარიაში	წიგნის გაგზავნა რუსეთში	პირვ. საზღვევ. საზოგ.	665	შავა გრგვლი ფუთი .	19 25
მცხეთა			9 8	5 4	იტალიაში და საფრანგეთში.	და სამზღვარ გარეთ:	პეტერბ. საზღვევ. საზ.	263	ზუთი ქუნჯუთისა ფთ.	6
თფილისი . .	10 16	7 24	9 75	5 42	ინგლისში.	ლია წიგნის	მოსკოვის საზღვევ. საზ.	257 65	მქრო 1/2 იმპერიალი . .	6 15
						დაბეჭდილის (სამი მისხალი) .				